

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Évesen: félre 8 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Félévesen: félre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Az uralkodó hajthatatlansága már nem tarthat sokáig. Minden jel arra vall, hogy engedni fog, mert az engesztelhetetlenség politikája oly nagy gyűlöletet támaszthatna a magyar nemzetben, hogy a magyar válság a monarchia és Habsburg ház válságává válhat ki magát.

Az a botrányos ügy, amelynek szálai Berlinig nyulnak, szintén arra mutat, hogy Berlinben már készen vannak a monarchia szerteüzlésének eshetőségére is.

Nem a letartóztatott Zigány Árpád a mozgatója a készülő nagy eseményeknek hanem a háttérben levők, akik finom politikai érzéssel látják a Habsburg-ház végzetét és az ő leáldozóban levő napjuk bucsuzó, megleget nem árasztó sugarai helyét a Hohenzollern-ház fölkelőben levő napja felé fordulnak.

Zigány Árpád csak silány eszköz, de mögötte politikai tényezők állanak, akik tudják, hogy az uralkodó hajthatatlansága a végveszélyt rejti magában. Ez ellen keresnek menedéket — titkos utakon.

Ezek az utak pedig Berlinbe vezetnek, ahol már 30 év óta dolgoznak azon, hogy az örökös tartományok némejeinek érzéseit a zángermán gondolat felé tereljék.

Még 24 óra se választja el az országot a történelmi pillanatoktól. Az izgalmak nem esillapodtak, bár mindenki tudja, hogy újabb elcsúszás fog következni.

A nép érdekében.

Sehol a világon annyit nem emlegetik a szót: a nép, mint nálunk, de viszont sehol oly kevésbé nem törődik a néppel a társadalom, mint nálunk. Mint minden kérdésben, ebben is kizárólag csak állami akció követeltetik. Holott vannak oly néperdekek, amelyekben csak maga a társadalom tehet és ha megtenné, áldás kísérné e munkáját. Vegyünk egynehányat elő, a mi költséges a népre nézve és erkölcsi nagyon meglazítja. Mindjárt kezdhetjük a torozásnál.

A torozás egy rég idejét mult rossz szokás. Azt hiszem, hogy ezen rossz szokás további fentartását semmiesem igazolja. Ellentétben áll a fájdalommal és a fájdalommal áll az egészséggel. Az érzelmmel annyiban áll ellentétben, hogy iszonyu fájdalmat érezhetnek a gyászolók a szeretteik eltemetése után következő lakzi közben és alkalmas a kegyelet guny tárgyává tevésére a pálinka melletti torozás. Vad tivornyává fajul az ily torozás, a mi óriási ellentétben áll az aktus szomorú jelenségével. A halál ugyazáltalán kigunyoltatik a vad duhajkodással és nem fakaszt a kebelben magabátterést a földöntuli élethez. Ama koporsó, mely egy

Minden az elnöktől függ. Justh Gyula pedig megmutatta már, hogy nem csak erélyes, hanem tapintatos elnök is, aki a háborgó szenvedélyeken is tud uralkodni. A szélsőségek kitorésétől bizonyára meg fogja óvni a Házat, amely e történelmi nevezetességű ülésen is, bizonyára méltó lesz a magyar nemzet legelső, választott testületéhez.

Baracsán meneteltek a katonák. Egy néhányan, csekély 100–150 ember napszúrászt kapott. A legszerencsétlenebbül az a póttartalékos tizedes járt, aki a napszúrás folytán elpusztult. Nevét nem jegyezte fel eddig a krónika. Ki kíváncsi a nevére? Csak egy ember volt, hitvány egyén aki önmagában nem ért egy hajtófát sem. Ezt katonáék mondják így.

Őket nem érinti a veszteség. A nemzet ellenben tehetetlenül zokog fájdalomában. Annak a szerencsétlen tizedesnek halála nyomasztó súlytal nehezedik a nemzet lelkiismeretére. Hát sohasem válhat valóra az az álom, hogy hadserege felett a nemzet rendelkezzen, irányítsa, szervezze? Abszurdum a mai állapot, amikor a hadvezetőség kivétel között az emberszeretet legparányibb részéből is. Avagy talán emberszeretetre vall az a tény, hogy a szegény katonák menetelnek sorvasztó hőség alatt is? A tényleges katonák helyzete még megjárja, mert azokat erőszakosan szoktatják, hogy tőrjenek hideget és hőséget egyaránt. De a szegény póttartalékosok már más szempont alá esnek. Ezek a házi tüzhely mellett hozzászoknak a pol-

gári kényelemhez és egyszerre, amint katonamundért kap a testük, új szokásokat, új életmódot kell elszenvedniök.

Ideje, hogy a póttartalékosok bevonulásakor jelentkező visszasságok egyszer már orvosolva legyenek. A nemzetnek tekintélye egész súlyát kell latba vetni, hogy polgárai ha ideiglenes katonai szolgálatot teljesítenek, emberi bánásmódban részesüljenek, emberszeretettel bánjanak velük.

Akkor majd nem hal meg senki napszúrás folytán.

A király nem enged.

Debrecen, 1905. szept. 14.

(V.) A király nem enged. Neki nem kell az általános választói jog, sem a titkos, sem a nyilvános. És minthogy az ügyvezető kormány ehhez a karóhoz kötötte az ebet, azaz hogy további hivatalban maradását: tehát az ügyvezető kormány mehet, cipelheti magával a karót, cipeli, míg majd egyszer meg-elevenedik ez a karó és a boldogabb végével jól ki is porolja a bécsi talpak nyalásában meggörnyedt hátát a nemzetnek felébredt öntudata.

A király nem enged.

Más időkben, más viszonyok között általános felzúdulásnak kellene követni a király titkolózását. Mig ma már ott vagyunk, hogy még örülnünk kell ennek a királyi nem engedésnek. A mikor a törvényhozás nyugodtan végzi

testet fed, nem tárja fel a nagy űrt az élet és halál közt nem emlékeztet egy élet befejeztére, — hogy folytassa — tisztultabb alakban a halhatatlan lélek a tulvilágon. Nem száll magába a halottat vég-utjához kísérő, hogy eltűnjön a maga élete folyamán a gondolna a tulvilági életre, a hová tisztultabb alakban kéne átlépnie; nem, ilyesmire nem gondol, elnyomja a nemesebb érzelmet a démoni testi érzékiség, vagyis a temetés utáni lakmározás. Hidegen hagyja a temetési aktus őt, nem döbben meg a koporsó látásától, hogy valamikor le kell számolnia a földi Istennek az ő viselt dolgaival, mindez érzéketlen előtte, mert a torozás csillámló képe áll előtte a temetési menetben. Ugyszólva már várja a sirba hulló föld dübörgését, hogy men-ül hamarabb áldozhasson a testi gyönyörnek. A távozás tehát nemcsak a lélek nemesebb érzelmeit hallgat-tatja el, hanem költséges terhet ró a gyászoló családra, úgy hogy a Székelyföldön egy temetés az elhunyt hozzátartozói nagymérvű eladósodását vonja maga után.

De veszélyes a torozás egészségi szempontból is!... A nép lakásainak nagyrésze egy szoba s konyhából áll, vannak szép számmal még két szobások is; már most mily káro-

san hat az egészségre, hogy az egyszobás lakásban a temetés után nagy torozás foly-le. Tehát meszelés, padlás mosás stb. nem történik, hanem előbb lefoly a lakzi, mely épp jó alkalom a fertőzés terjesztésére. Már ez okból is elítélendő a nép közt szokásos torozás.

Közbevetőleg, kártékony a városainkban divó szokás is, hogy a halott felravatalozásakor a temetkezési intézet fekete posztói díszesítik a halottak házfalait. — Valódi ragály terjesztői a mindenféle betegségben elhunyt fekete posztókkal díszítések. Budapesten ezen nagyjában már segítve van, a mennyiben általánossá lett a temető elején lévő halottasházban állítani fel a ravatalt, de a legtöbb vidéki városban ilyen nincs is, s a hol van is, mint Kolozsvárott, nem igen veszi igénybe a közönség jó nagy része, hanem hazulról temetési szeretett elhunyt hozzátartozóit. Előítéletből teszi ezt a vidéki városi közönség, inkább tulköltekezik és egyéb hátrányait viseli a hazulról való temetésnek, de „uri egyént” köztemetkezésre szánt helyről nem temethetni. Ezen a naiv fölfogáson bizony-nyal nevetnek a fővárosban, de tényleg bizony ez így van. Jó lenne, ha változna a

Gőzmosoda

Széchenyi-utca 42. — Telefon 323.

Megbízásait gyorsan és kiváló szépen teljesíti.

a maga souverain munkáját, a mikor a kormányzás nyugodt mederben folyik: a királyi nem engedés izgatná fel a kedélyeket, míg ma ép ellenkezően csillapítóan hat. Mert a király jobb belátását bizonyítja, mert a király előtt is körülbelül bizonyos, hogy ez a kalóz vakmerőség most olyan vihart támaszt a bércek közt és a rónákon egyaránt, mely fenekestől felforgatja a korszakos reformra elő nem készített társadalmat melynek hullámai körülnyaldossák a trónak piros bársonyát.

Alkotmányos egyeduralmi államban a törvényhozói hatalmat a király és a nemzet együttesen gyakorolja. A mely törvényjavaslatot az országgyűlésnek többsége megszavaz: azt a király szentesíti. Alkotmányos egyeduralmi államban király és nemzet sohasem kerülhetnek ellentétbe.

A király van a nemzetért és nem megfordítva, a király uralkodik és nem kormányoz.

Hogyha az alkotmányos egyeduralmi államban a király megtagadja az országgyűlés által megszavazott törvényjavaslatnak szentesítését: akkor a király már a kormányzat terére lép, a szentesítés megtagadásával megakadályozza a nemzeti akaratnak érvényesülését. De fölébe helyezkedik az országgyűlésnek is, megkisebbiti az országgyűlésnek mint törvényalkotó tényezőnek az övével teljesen egyenlő jog és hatáskörét.

A törvényhozást a király és nemzet együttesen gyakorolja. A törvényalkotó erőnek egyik felerésze a király, másik fele az országgyűlés, illetőleg az általa képviselt nemzet. Nem lehet törvényynyé az, amit az egyik fél nem akar és nem lehet törvényynyé az, amit csak az egyik fél akar. A két félnek tehát egyet kell értenie, együtt kell működnie, köztük ellentét nem lehet. Mert az ellentét nem más, hanem csak azt bizonyítaná, hogy a király nem érez

együtt a nemzettel: vagy azt akarja, a mi a nemzetnek nem kell, vagy ellenzi azt, a mit a nemzet akar.

Mint hogy pedig alkotmányos államban egy keil lenni, hogy a király egy a nemzettel, a nemzetnek ki-gészítő része, annak egy alkotmányos szerve: annál fogva a kiegészítő résznek az alkotmányos szervnek, nem is lehetnek más száradékai, más céljai, hanem csak a nemzetével azonosak: előbb van tehát nemzeti, és csak azután királyi souverainitás, ebből folyólag inkább van nemzeti, mint királyi akarat, mert a király a nemzettől nyeri souverainitását, mert a király a nemzeti akaratnak kifejezője, megtestesítője és végrehajtója: a nemzetnek is felelős miniszterei által.

Ha tehát a nemzet azt akarja, hogy felbontsuk a 67-es kiegyezést és önállóan berendezkedve biztosítjuk az oszt rák örökös tartományoknak és Magyarországának a Habsburg-Lotharingiai uralkodó család által a pragmatica-sancióban kötelezett együttes birtoklását és együttes védelmét: a király a nemzet emez akaratának érvényesülését meg nem akadályozhatja és nem tagadhatja meg az országgyűlés többsége által megszavazott olyan törvényjavaslatnak szentesítését, mely Magyarországának a külföld előtt önálló képviselőt és teljesen önálló, egységes, — nem cs. és kir., hanem — egyes egyedül magyar királyi hadseregnek talpraállítását célozza. És hogyha a nemzet azt akarja, hogy megúnván az áldozat birkának szerepet, nem hagyja ma át tovább fosztogatni az osztrák kapzsiság által, tehát megszüntetjük a gazdasági közösséget és önálló vámterület felállítását által vagyoniilag, szellemileg, erkölcsben és jellemben erősek és hatalmasok akarunk lenni: a király nem vehet gáncot a nemzet emez akaratának érvényesülése elé sem. És hogyha a nemzetnek többsége — mint 1848-ban a

jobbágyokkal megtette — azt akarná, hogy ennek a nemzetnek minden polgára, aki a közteher viseléshez pénzzel vagy katonáskodással hozzájárul: egyuttal birjon választói joggal is, vagyis a kötelezettségekért, a teherviselésért jogai is legyenek, (feltéve, hogy a honalkotó magyar nemzethez való tartozásának a magyarul írni-olvasni tudásban legalább külső bizonyítékát adni tudja) hogy mondok a még közjogok nélküli, csak terheket viselő ugynevezett munkás osztályra is kiterjesztené a választói jogot: hát a király erre sem mondhat vétőt.

Mert nincs olyan törvény a magyar nemzet törvény könyveiben, mely feljogosítaná a királyt arra, hogy a nemzet akaratának ellenszegülhet.

Nincs törvény melynek alapján az országgyűlés többsége által megszavazott, tehát a nemzet által megszavazott törvényjavaslatnak szentesítését megtagadhatná.

Nem is lehet ily törvény, mert ha volna, akkor az a törvény kivenné a királyt a nemzetnek testéből, az ily törvény által megszűnnék a király a nemzet szervének és kiegészítő részének lenni. Ilyen törvény alárendelné a nemzetnek törvényhozói hatalmát a királyi akaratnak millióknak boldogulhatását egy ember könnyen befolyásolható szeszélyeinek.

Inkább érthető tehát és helyén való az, hogy a nemzetnek legyen ellenállási joga a királyiál szemben. Mint volt a magyar nemzetnek is 1222 óta 1687-ig. De a magyar alkotmánynak ezt a bűvös erejű drága gyöngyét a királyi erőszaknak engedve elrabolni hagyta a megfélemlített nemzet, cserébe visszakapván érte az európai szövetséges hadak által a töröktől megszabadított Budának füstölő romjait.

Nyugodt időkben tehát meg kellene döbennünk annak láttára, hogy a király ime nem adja beleegyezését abba,

nézet s a temetői halottasházból temetőnk el elhunytainkat.

Az is szomorú állapot népünk életében, hogy nagyban dúl köztük a vadházasság. Lehet e családi életéről beszélni az ily viszonyok között? . . . Innét az ijesztőleg terjedő zülöttség a népnél, mert nincs családi kapocs, a mi megaranyozza az ő életét. Családi élet nélkül semmi az élet, mint egy elszigetelt szivtelen önzés és hasonló azon kopár helyhez, melyen a fűszál sem terem, de sőt az élet is kihal. A fáradt kinóktól elgyötört pár hogyan találjon édes otthonát, ha szeretett kivesi kar ölelése helyett házsártos, érzéketlen nőből van, úgy a hogy, láncolva. Most szabad a nép, a jobbágyi láncok lehulltak a kezéről, de azért még sem boldog, mert nincs édes családi fészke, a hol a kifáradt test megnyugvást találjon. Régente a jobbágylakokon ellensúlyozta a keserves bántódásokat, hogy férj és feleség egy volt s a kis család felett a virrasztást átvette a gondviselés. Nem volt szabad ember, de volt zárt kis kunyhója, a hol bánatban, mint örömben összeforrt a kis család, mert férj és feleség egységes volt s a kisdedeknek volt apjuk és anyjuk. Most ellenben kriptá a legtöbb paraszt otthona, hűvös levegő van ott, nincs kapocs, a mi összetartja őket. A nő csak követel, a férfi meg megy sűrűn a kocsnába, előlni az otthon hijját. A vadházasság, mint az elnevezés is mutatja meleg érzelmek nélküli együttlét, a mit a szükség hozott létre, hogy addig ameddig együtt éljenek s idegeneknek nézzék az együttlé-

ből származó kisdedeket. Ismeretlen fogalom lévén ezen apró népség előtt az „apám” és „anyám” szó, elárvultan nőnek fel s vad indulatoktól eltelve lépnek az életbe. A nép ily erkölcsi sülyedésén segíteni kell, nem kell féltlenül nézni a törvénytelen gyermekek szaporodását.

És ne nézzük tétlenül az iszákosságot sem. Az egy orosz paraszton kívül egyetlen nép sem fogyaszt anyyi pálinkát el, mint hazánk parasztsága. Pedig, hogy a pálioka méreg, azt annyiféleképpen megirták már, hogy halvány tarlózást cselekednék, ha ismétlésekbe ereszkednénk. Különben is ennek ellensúlyozásán igyekeznek már segíteni azáltal, hogy népiszkolai könyvekben is adnak népszerű leírásokat az alkoholizmus veszélyességéről. A közoktatásügyi kormányzatnak dicséretére válik, hogy a gyerekek körében igyekszik propagandát csinálni az iszákosság ellen. De az intelligens társadalomnak is van itt szerepe, a mit alább körvonalozok.

Végezetül egy oly betegség ellen is kell küzdeni, amely a népet nagyon is rabságban tartja: és ez a cifrázkodás iránti előszeretet. Van már Magyarországnak egy megyéje, — ahol az alispán szervezi a társadalmi mozgalmat a nép fényűzése ellen: követésre méltó példa a többi megyék részére is. Ha szeretjük a hont és annak népét, mindent el kell követnünk a nép fényűzési hajlamának a legyőzésére, mert a nép elszegényedésének a legfőbb rugója az iszákosság és a fényűzés. Szerencsétlen az oly földésznek a neje és

leánya, a kinek nincs több — szemrevaló — kimenő ruhája és ezen öltözési láz különösen a magyar és székely nép körében dühöng erősen. Ezen lázat csak az újabb évek plántálták be a nép közé, mely ha tovább terjed, előbb utóbb anyagi bajokat von maga után és feloldja a boldog falusi családi életet, mint a mit máris előidézett a vadházasság terjedése, a mely maholnap felülkerekedik a törvényes házasságkötéseken és nagy befolyással lesz a kivándorlás növelésére. Hát itt is kell tenni valamit, az uri osztály betegsége ne állandósíttassék a nép körében is.

Ime főbb vonásaiban a társadalom teendője a népet! . . . Anyai mindenféle egylet van az országban, hogy alakulhatnának végre oly egyletek is, mik a fent vázolt bajok orvoslására törekednének. Minden megyének megvan a maga fővárosa, itt vezetődne a megyére kiterjedő egylet tevékenysége. A megyei tisztviselők ma már jól vannak díjazva, nem küzdenek anyagi gondokkal, szentelhetnének időt ily egylet szervezésére. — Minden falu intelligenciája legyen tagja az egyletnek, és első sorban maguk a papok és a tanítók. Az egységes vezetést a központ teljesítő, célirányos lépéseket téve a sikeres eredmény érdekében. — A mikénti eredményre fölszemes kitérünk, azt elvégzik majd a létrejött egyesületek, csak annak adok hangot, hogy a pálinkaivás elleni mozgalom ne terjedjen ki a szesz italokkal való általános nem élésre. Ez tulhajtott álláspont lenne, a földet

hogy a választói jog általánosíttassék. Mert ez a királyi vétó egyttal királyi ellenszegülés volna a nemzeti akarattal szemben.

Azonban hisszük a legjobbat. Hiszszük ismételt beteljesedését annak, a mit Deák Ferenc a Húsvéti cikkben hangsúlyozott, hogy válságos időkben a Habsburgok mindig felismerve a helyzetet, maguk keresték a kibékülést a nemzettel. Hiszszük, hogy ez történik most is, hogy a király békülni akar, hogy megelégette azt a garázdálkodást, melyet a „szemét nép“ ügyvezetők üztek az ő és a nemzet rovására. Hiszszük, hogy azért nem engedett a király inkább elkergeti őket.

A válság.

Három hónapi ideő bizonytalanság után azon az uton vagyunk, hogy a tegnapi nap eseményeiből a válság megoldására irányuló törekvésről adhatunk számot.

A darabont kormány megbukott, mielőtt hangoztatott erőszakoskodási terveit csak részben is megvalósíthatta volna. Meg kellett buknia, mert az egész nemzet ellen hét ember sokáig nem képviselhetett ellentétes álláspontot.

Most már az a kérdés, hogy addig is, míg teljesen megtörnek Bécsben, kit küldjünk a kamarilla?

Ugy hírlik, hogy gróf Zichy János jön homo regiusként. Nagyon természetes, hogy addig, míg gróf Zichy János programja nem ismeretes, semmiféle tekintetben véleményt mondani nem lehet. Az a konzervatív, a néppárti törekvésekkel kacérkodó program, amelynek gróf Zichy a múltban egy néhányszor írásos tanubizonyosságát adta, semmiesetre sem találhat viszhangra a koalíciónál. Az pedig, hogy gróf Zichy János a közelmúltban nyíltan a magyar vezényszó ellen foglalt állást, következetesség esetén a limine kizárja, hogy megoldást létesíthessen.

Valószínűleg eredmény nélkül fog végződni a gróf Zichy János vállalkozása is.

turó nehéz munka megkíván egy kis szeszest, az képtelenség elvonni a néptől. A főszóly itt helyeztessék hogy a pálinkától szoktattassék el a nép. Most már a hazai bortermelésre is jobb idők következnek, bizonytalanság lejjebb fog az ára szállni, hogy a nép is ily italt fogyaszthasson. Az egyet háson oda, hogy a gazdák mezei munkásoknak pálinkát soha ne adjanak, hanem inkább bort.

De nem folytatom! . . . Egy felszólalás keretében az akció mikénti módját nem lehet kifejezni; ezt elvégzik majd az egyetlek, én csak az eszmét vetem fel, a kivétel már a megyei intelligens közönséget illeti, akik scribeban a tisztviselői karnak kell talpra állania. Ne csak mindig papírosan hangozzanak el az ily szavak, hanem mozduljon is meg a magyar társadalom. A nép vezetését vegye a kezébe, ne engedje azt át a szocialisták vezetőinek. hanem kösse azt le a hazához és változtassa meg a rossz szokásait. Döntessék le a nép és intelligencia közti válaszfal, magukhoz kell szívleg láncolni őket, akkor nem kerülnek az izzagatók kezeibe, sem nem vesznek oly könnyen vándorbotot a kezébe, hogy új hazát keressenek. Eleget hangoztattuk szóval és írásban a népet, eleget elittük tisztozokban őket, most már végre cselekedjünk is érdekükben és ne toljunk minden tennivalót a kormányokra Angliát a társadalma tette nagygyá, ugyanis kell tevénykednie a magyar társadalomnak is.

Utána jöhet még egy néhány homo regius, de a vége mégis csak az lesz, annak kell lennie, hogy a nemzeti követelések alfától omegáig teljesülnek.

A válságra vonatkozó, mai híradásunk a következő:

Fejérváry kihallgatásának részletei.

Fejérváry Géza báró a királytól tegnap délutáni 2 órakor azt az értesítést kapta, jelenjék meg délután 4 órakor újra audiencián. Fejérváry Géza báró pontban a kitűzött időben meg is jelent a Burgban és háromnegyed óráig időzött a királynál. Fejérváry Géza báró észrevétlenül hagyta el a Burgot és csak késő este, miután a magyar házban Wedel gróf Németország bécsi követét fogadta, értesítette a félhivatalos sajtót, hogy beadta lemondását, továbbiakról azonban nem nyilatkozott. Fejérváry báró iránt itt nagy a szimpátia, miglen Gatsch osztrák miniszterelnök iránt nagy elkeseredés nyilvánul. Azt mondják, hogy az osztrák miniszterelnök akciójával a magyar válság dolgában önmaga ásta meg sirját. Egyrészt a szocialistákat elütötte a választói jog általánosításától. De aztán azt is szemére lobbanták, hogy Ausztriára nézve veszedelmes precedenst alkotott Gatsch, mert lehetővé tette, hogy viszont Magyarország is vétót emeljen, amikor neki nem tetsző osztrák belügyi reformról leszen szó. Attól tartanak itt, hogy a viszony Auszria és Magyarország között Gaussch intervenciója következtében az eddiginél is elkeseredettebbé válik. Azt hiszik itt, hogy a király a koalícióval ismét fölveszi a béketárgyalásoknak elejtett fonálát. Valószínű, hogy már a jövő hét elején magyar politikusokat hívnak meg a királyhoz kihallgatásra. A Fejérváry kormány egyelőre mint ügyvezető kormány tovább működik.

Tanácskozás a helyzetről.

Arra a hírre, hogy a Fejérváry kormány beadta lemondását, sürgős konferenciát hívott egybe Kossuth Ferenc, aki tegnap reggel érkezett vissza a fővárosba. Az értekezleten résztvettek: Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró és Zichy Aladár gróf, majd később Vázsonyi Vilmos, Polónyi Géza, Holló Lajos és Darányi Ignác is. A konferenciát a kormány lemondásával támadt helyzetet vitatták meg, a róla való megállapodás megerősítését azonban természetesen a vezérő bizottságra bízzák, amely ma délután ötödél órakor tartja értekezletét.

Kossuth Ferenc a helyzetről.

A tegnap Bécsben történtek foglalkoztatják ma a politikusok kedélyét. A baloldali pártok fővezérei e hírek hatásán Kossuth Ferenc köré sereglettek, hogy vele a helyzetet megvitassák. Kossuth Ferenc volt oly szives a helyzet kérdésében e sorok íróját is fogadni. Az az értesülés, a melyet a szövetkezett pártok vezérőitől kaptunk, a helyzet megbirálása szempontjából igen nagyon értékes.

Kossuth Ferenc arra a kérdésre, vajon látja-e és mennyiben a helyzet változását így felelt:

— Az én, a mi (a vezérő politikusokat értette) értesüléseink szerint a király még nem fogadta el a fejérváry-kormány lemondását.

A képviselőház első ülése.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke és Tóth János, a képviselőház háznapja ma véglegesen intézkedtek, hogy a képviselőháznak e hó 15 én törtéző megnyitása alkalmával úgy a képviselőt, valamint a nagyközönség mindössze 600, azaz hatszáz jegyet kaphasson. E 600 jegynek a fele állóhely, fele ülőhely. Továbbá intézkedtek, hogy a képviselőházban működő újságírók, gyorsírók, valamint a tisztviselők a rendes igazolványukon kívül aznapra külön kiállított igazolványt kapjanak, amelyek jogosítanak a házba által elzárt kordonokon keresztül a házba való belépésre. A nagyközönség részére kiadott karzati jegyekkel csakis a 4-es

számu kapun át lehet feljutni az illető számu karzatokra, amelyekre az illetők részére kijelölt hely lesz fentartva.

A képviselők részére azonban, valamint az újságírók részére a Háznak összes kapui rendelkezésre fognak állani. A képviselőházhoz a képviselők kocsijai az eddigi képviselőházi rendes feljárón kívül a minisztereknek fentartott kocsijárón át is juthatnak. A gyalogjáró képviselők részére a kupolacsarnok előtti széles lépcsőház is meg lesz nyitva.

A pénteki ülésre ma már oly tömeges előjegyzések történtek, hogy a háznagyi hivatal fogalmazója Hajnik Pál azokat alig bírta elfogadni: a reggeli órákban mintegy 50 vidéken időző képviselő sürgönyileg kérte jegyeik előjegyzését. Az előjegyzéseket azonban délelőtt fél 12 órakor már lekeltet zárnai, mert az előirt 600 jegyet elérte. A háznagyi hivatal ez uton is tudomására adja a nagyközönségnek, hogy a 600 jegyen túl több jegyet nem fog kiadni, mert a karzatok túlszűfolttsága nagyon veszélyeztetné a nagyközönségnek a Házban való biztonságát. E szigorú utasításokra a háznagyi tisztviselők és terembiztosok lesznek hivatva felügyelni.

A függetlenségi párt.

Megirtuk, hogy csütörtökön a parlament valamennyi pártja értekezik a politikai helyzetről. Különös érdeklődés nyilvánul a függetlenségi párt értekezlete iránt, ahol a választójog általánosításának kérdése kerül majd napirendre. Amint mi a hangulatot ismerjük, a párt ratifikálni fogja a vezérő bizottságnak erre vonatkozó határozatát minden baj nélkül, aztán pedig a maga részéről hangoztani fogja, hogy hiva már programjának fogva is az általános választói jognak, megvalósítását továbbra is célul tűzi ki.

Egyház és iskola.

Nevelők ajánlása. Ebben a sokszoroson nehéz időben theol. akadémiákon oly sok ifju jelentkezett hallgatóknak, hogy bár a főiskola már minden igénybe vehető erejét kimerítette még mindig számos tanítványunk áll segély nélkül, révedezve nézven bizonytalan jövődjébe. Ily körülmények között fordulok azon tehetősebb helybeli szülőkhez, kik gyermekeik mellé esetleg nevelőket keresnek, hogy ilyenekért forduljanak hozzám, ki nyugodt lelkiismerettel biztosíthatok mindenkit, hogy jól meg fogom válogatni a kiüldendő nevelőt, mert ennél ép úgy nézni fogom a rávalóságot, a képességet, mint a becsületes munkával pénzt vagy ellátást kereső szegénységet is. A kereső tudósítást dékáni hivatalomba kérem küldeni. Debrecen, 1905. szeptember 13. Csiky Lajos theol. akad. dékán.

A Zeysig ügy.

A Zeysig féle röpirat botránya egyre szenzációsabb méreteket kezd ölteni és a nyomozás közben egyéb esetekben oly begombolkozó rendőrség kissé különös előzékenységgel, sietve adta éjjel azokat a sajtóinformációkat, amelyek a Zeysig eset kulisszái mögött Bánffy Dezső bárót sejtetik. Sőt egy egyelőre alig értékelhető vallomást is közölt Bércy tanácsos, amely névtelen levél és ennek révén a rendőrség tudomására jutott állítólagos kávéházi beszélgetés alapján egyenest Bánffy bárót gyanúsítja meg a röpirat értelmi szerzőségével.

Zigány vallomásairól még a mai reggelig nincs tiszta képünk, mert a vizsgálót vezető tanácsos ritka érzékkel válogatja meg a „nyomozásnak nem ártó“ részleteket amelyeket azután a tántorgó kormány agóniájának napjaiban oly hirtelen fellobbanó és a Zigány szerzőségének kiderítése után már egy hete titokban folyó vizsgálatról szólnak keresztül.

A tegnapi események.

Bérczy Béla rendőrtanácsos a Zeysig-ügyben még mindig folytatja a kihallgatásokat. Tegnap este 9 órától hajnali 3 óráig tartott Lakatos László kihallgatása. Bérczy csak ezután tért nyugovóra. Ma reggel 8 órakor már ismét bent volt hivatalában, ahol megjelent Weiss Julián, a Budapesti Tagblatt szerkesztője, Weiss röviden adta le vallomását. Magánnyomozása alapján ő is arról győződött meg, hogy a röpiratot Zigány Árpád írta. Az ügyre vonatkozó egyéb adatait már erre a célra alakult zsüri rendelkezésére bocsátotta.

Elmondotta, hogy ő már augusztus 25 én bűnvádi feljelentést akart tenni az ismeretlen tettes ellen, az ügyészség azonban nem vállalta el a vád képviselését. Erre összehívottatásával révén a berlini nagykövetséghez fordult, a hol erélyesen hozzáláttak az ügy tisztázásához. Ennek a befolyásnak tulajdonítható, hogy az ügyészség is megindította a vizsgálatot. Weiss Julián a nyomozást főleg abban az irányban látja cérazvezethetőnek, hogy mielőtt szálak vezeték Zigányt a Magyar dohánykivitel társaság két berlini tisztviselőjéhez. Weiss Julián különben az általa folytatott nyomozás okmányait, a melyekről tegnap közjegyző jelenlétében fényképfelvételeket készített, nem a rendőrségnek adta át, hanem az ügyészségnek bocsátja rendelkezésre. Weiss Julián után Bérczy kapitány Fekete József író hallgatta ki, a kinek kihallgatását a nyomozás során Bérczy ismételtén szükségesnek tartotta. Egyébként Zigányt ma délelőtt egylovas kocsi átvitték az ügyészséghez, hol védője dr. Halmay Elemér azonnali szabadlábra helyezését kérte. A nyomozás szálai Bécsbe is elnyulnak és tegnap Császár detektív Bécsbe utazott. Hír szerint Baneth Sándor ma reggel 9 órakor megérkezett Budapestre, — mindeddig azonban nem jelentkezett a rendőrségen.

A tanúk között, akiket a főkapitányságon tegnap kihallgattak, volt Kemény Miksa nyomdafőnök is. Nála is járt Zigány a kéziratával, de Kemény nem fogadta el a nyomdai megrendelést. Kihallgatta ezután Bérczy tanácsos Fekete József volt szerkesztőt, a kirel Zigány tegnap azt állította, hogy része volt a brosúra szerkesztésében. Fekete tagadja, hogy ő közreműködött volna a röpirat dolgában. Zigánnyal régóta ismeretségben van. Juliusban meglátogatta őt Zigány s azt mondotta neki, hogy Bánffy megbízásából röpiratot ír, (nem a Zeysig-féle értette) de a Grill céghez nem viheti, mert annak a kiadásában már több Bánffy féle röpirat jelent meg, s ha ez is abból a nyomdából kerülne ki, rögtön tudnák, hogy az új brosúra Bánffy műve. Ennek pedig titokban kell maradnia. Fekete ajánlotta erre Zigánynak a Kemény Miksa nyomdáját, a hol azonban visszautasították a megrendelést.

Bérczy a Zeysig-ügyről.

A vizsgálatot vezető Bérczy tanácsos Zigány elszállítását után negyed három órakor több hírlaplóról előtt nevezetes kijelentéseket tett a Zeysig-ügyről és Zigány vallomásairól.

— Egész határozottan állíthatom, hogy meg van állapítva Zigány szövetségeseinek kiléte — mondta a tanácsos. — Egész szövetkezettel állunk szemben s az ügy fejleményei csak ezután válnak igazán érdekessékké.

— Aktiv politikások is vannak köztük? — kérdezte tudósítónk.

— Igen.

— Magas állásuak?

— Erre így nem felelek, mert nem felelhetek.

— Ki ellen vallott Zigány?

— Erre vonatkozólag csak annyit közölhetek hivatalosan, hogy Zigány kezdetben Fekete Józsefet említette társul, később azonban más, magasabb rangú személyiséget nevezett meg. Közölhetem továbbá, hogy a házkutatások során két levelet találtunk, melyek Bánffy bárótól erednek.

— Hogy lehetséges, hogy Zigány 1500

kötetes könyvtárában oly hamar sikerült fel fedezni Bánffy báró levelet?

A tanácsos rövid habozás után így felelt:

— No tehát, elmondom. Zigány maga adta az utbaigazítást, hogy könyvtárának második polcán Manzoniak „Impromessi sposi” (A jegyesek) című regényében a 175 és 176 lapok közt találjuk meg a röpiratról szóló Bánffy-féle levelet.

— Hiszen akkor Zigány Bánffy ellen vallott?

— Erről, mint a kihallgatás részletéről nem nyilatkozhatom, csak annyit ismétlek, hogy bizonyítékaink vannak Zigány megbízójáról. Lakatos László vallomását is meg lehetős hűen reprodukálta a sajtó.

Tudósítónk végül azzal a kérdéssel fordult a tanácsoshoz,

— Mikor utazik el a tanácsos ur?

A vizsgálat vezetőjét meglepte ez a kérdés.

— Ezt honnan tudja? Honnan gondolja?

— Engedje meg tanácsos — felelte tudósítónk — hogy egy kicsit mi is belekon-tárkodjunk a mesterségébe.

Hajdúvármegye.**Az anya öngyilkossága.**

Nem nézhette a leánya züllését.

Megdöböntő eset történt Hajdúhadházon. Az anyai szeretet és a kétségbeesés az öngyilkosságba kergette Szökécsi Istvánné Tót Sára nevű szegény asszonyt, aki azért kereste a halált, mert Julis nevű 19 éves leánya züllését nem tudta tovább nézni.

Az áldott anyaszív úgy hitte, hogy a rossz utra tért leányra az ő kétségbeesett tette oly megrázó hatással lesz, hogy visszatér a tisztesség útjára. De vajjon a züllés oly mély fokáról, ahová az érzékeny lelkű parasztságos rossz leánya jutott, van-e visszatérés? Az édes anya vértanu-halála visszatérít-e a jó ösvényre a mélyen súlyedettet?

E hó 10-én akart már marólugot inni Szökécsi Istvánné, de öngyilkossági szándékában a huga, Géder Istvánné megakadályozta és a marólugot a kemence szájába dugta. A szegény asszony megvallotta nővéreinek, hogy teljesen züllött Julis leánya miatt, aki éppen akkor került haza Debrecenből, ahol heteken át csavargott, utálta meg az életét.

Alig távozott el a nővére, a szerencsétlen asszony, a kit Julis leánya romlottósága, miután semmi megbánást nem tanusított, végtelenül elkészerített, előkereste a marólugos üveget. Leányai észrevették és meg akarták akadályozni az öngyilkosságot.

— Ha hozzám közeledtek, a szemetek közé öntöm — kiáltott rájuk az anya, mire leányai ijedten meghátráltak, ő pedig kihajtotta a mérges folyadékot.

Írtózatossá fájdalmában vergődött a szerencsétlen anya a gyermekei előtt. A szomszédok elszaladtak dr. Kiss János orvosért, a ki ápolás alá vette rögtön, de a szerencsétlen anyát aligha sikerül megmentenie, annyira összemarta belső részét a marólug. Három nap óta szenved már a szerencsétlen anya és most már a halálán van. A megdöb-

öntő esetet mély megilletődéssel tárgyalják Hajdúhadházon.

Az állandó választmány ülése. Hajdúvármegye állandó választmánya ma délelőtt Rásó Gyula alispán elnöklete alatt ülést tartott. A közgyűlés elé kerülő tárgyakat látták el javaslattal. Az állandó választmány e hó 22-én és 28-án tart még ülést. A darabont miniszteri leiratoknak irattárba helyezését, a társ törvényhatóságok hazafias átiratainak tudomásul vételét fogja javasolni az állandó választmány a 29-én tartandó közgyűlésnek. A hajdúszoboszlói utépités dolgában azt fogják javasolni, hogy ha a kormány nem építené ki a beruházási kölcsön terhére, akkor a kiépítését a vármegye utadó alapjából fogják fedezni.

Hajdúvármegye közgyűlése. A vármegye őszi közgyűlését az alispán szeptember 29-ére tűzte ki.

Az állatkiviteli korlátozás megszünt. A sertés kiviteli korlátozásokat, melyek Hajdúvármegye szoboszlói s központi járásaira, továbbá Szoboszló városára nézve fenállottak, a földművelésügyi miniszter újabbán kelt rendeletével megszüntette.

Magyar név. Goldstein Izrael hajdúszováti lakos és kiskoru Emma, Kálmán, Ella nevű gyermekei belügyminiszteri engedéllyel Győrösi-re magyarosították nevüket.

Csendélet Hajdúszámonban. A hajdúszámon legények duhajkodása az utóbbi időben határt nem ösmer. Egész éjjel hangos ordítással járják be a falut, ugy hogy miattok nincs békés nyugovása a lakosság. A csendőrség egész csapat legényt jelentett fel kihágásért. A legények duhajkodásának központja a Kohn Jakab kocsmája, ahol Horvát Lajos és Máté Benjámint botrányos verekedést is rendeztek. A központi főszolgabíróóság érzékeny bírságokkal fogja a duhajkodókat észretéríteni.

H I R E K

Lengyel diákok fogadtatása. A lengyel diákok fogadtatása rendkívül szívélyes lesz. Az állomás előtt már építik a nagy diadalkaput, ami a fogadtatás külsőségét is emelni fogja. A tanács a hangverseny tartására átengedte a színház épületét és az előadás jövedelme bizonyára szép összeggel fogja gyarapítani a Bem szobor alapját.

Elhunyt állatorvos. Kurth Ferenc volt debreceni állatorvos, állategészségügyi felügyelő, szerdán elhunyt Budapest. Temetése ma volt, a melyre a debreceni állatorvosok nevében Leidl Emil utazott Budapestre, hogy koszorút tegyen a ravatalra.

Zenedei ügyek. Több oldalról beérkező kérdézősködésekre, illetékes helyen nyert értesülés alapján közöljük, hogy a zenedei beiratások folyamatban vannak és naponta déli tizenegy órától délutáni 1 óráig lehet a zenede helyiségében beiratkozni. — Ezzel kapcsolatban azon hírt vesszük, hogy az igazgatóság a kezdő hegedűsök oktatása körül nagy fontosságú újítást rendelt el. Tudnivaló ugyanis, hogy a kezdő játékosok hegedű és vonótartása azáltal romlik el, hogy a növendék, épp a legfontosabb időszakban, vagyis az oktatás kezdetén marad legtöbbnyire felügyelet nélkül és a helytelen tartást ezen idő alatt annyira megszokja, hogy attól a későbbi időben is alig tud szabadulni. — Erre való tekintettel az igazgatóság akként rendelkezett, hogy a kezdő hegedű növendékek nemcsak elszórt heti órákban, hanem naponta nyernek tanáruktól oktatást, vagyis a nevelés leglényegesebb időszakában ugyszólván állandó felügyelet alatt állanak.

Uj vasutvonal. A nagykaroly-mátészalka-csapi új vasutvonalat ma délelőtt adják át a forgalomnak. Az átadásra eluta-

zott Ublarik Béla debreceni üzletvezető is. Az új vasutat, mely tudvalevőleg északra vezet, a galicia s ungvölgyi vasutakhoz, a debreceni üzletvezetőséghez osztották be.

— **Hazatérés Nagyszőlősből.** A nagyszőlősi Rakóczi ünnepéről ma érkeztek haza Debrecen kiküldöttei Körner Adolf és Bészler Károly tanácsnokok.

— **Lebunkóztott tüzoltólovak.** A debreceni tüzoltóság ló nélkül marad, ami nagy veszedelem lenne, miért is a városi tanácsnak sürgősen kell gondoskoni a szonori helyzet orvoslásáról. A múlt hónapban kezdődött a baj, amikor a tüzoltóság két lovát lebunkóztatta az állatorvos, mert takonykórrosnak találta őket. Azóta a tüzoltóság lovai folyton állatorvosi felügyelet alatt álltak, de nem sokára ismét keletkeztek a takonykór. Azokat is haladéktalanul lebunkóztatták. A rettenetes betegség azonban tovább terjedt és ma egyszerre négy tüzoltólovakat kellett lebunkóztatni, de az állatorvos intézkedett, hogy amegmaradtakat is irtják ki. Így aztán a tüzoltóság ló nélkül marad a legveszedelmesebb időjárásban. A tüzoltóság istállója teljesen fertőzött, úgy, hogy azt is le kellene romboltatni és ideiglenesen máshol kellene elhelyezni a tüzoltóság számára beszerzendő lovakat. A lebunkóztott lovak közt volt több kincstári ló is, a melyeknek árát most meg kell a városnak fizetni. A kár a 3000 koronát meghaladja.

— **Világítási próba a színházban.** A városi színházban a világítási próbát 16 óra délután tartja meg a bizottság.

— **Elfogott zsebtolvajok.** A debreceni rendőrséget ma táviratilag értesítették Hajdunánásról, hogy ott elfogták Gáspár Péter 19, Gáspár Gábor 16 és Hegymegi Rudolf 20 éves debreceni zsebtolvajokat. Gáspár Pétert éppen tetten érték.

— **Elzúllott tanító.** Valamikor tanító volt Székely Gyula, de a jeles képzettségű ember teljesen elzúllott. Lerongyolódottan csavargott a városban és kéregetett, mikor a rendőrség elfogta.

— **Lopások.** Vanyó Ilona hadházi-ut 15 sz. a. lakó szakácsné panaszt tett a rendőrségen, hogy régi helyén hagyott motyójából 9 kor. 10 fill. pénzt valaki kilopta. — Kovács József Hatvan u. 62 sz. a. iparossegéd is azt panaszkolta, hogy az éjjel, mikor berugott, valamelyik ivócimbora 10 koronás óráját ellopta.

— **Elfelejtette a nevét.** A rendőrség még szerdán este szedte fel az utcán Orosz Mihály napszámot, aki úgy berugott, hogy még a nevét is elfelejtette. Ma végre annyira kijózanodott, hogy a nevét és lakását bemondhatta, úgy, hogy elbocsájthatták a járhatatlant, aki egyenesen a pálinkás putik felé vette útját.

— **Szerencsétlenül járt huszár.** Ma reggel a gyakorlaton a 7. huszárezred 4. századának egyik legénye lebukott a lováról és a lábán súlyosan megsérült. Kocsin hozták be a városba. Az orvosi vizsgálat után beszállították a csapatkórházba.

— **Gyermekével együtt megégett.** A biharmegyei Ermihályfalván Pápai Károly vasuti őr 3 éves fiacskája és felesége a konyhán foglalatostkodtak. A kis fiu szalmát hordott a tüzhelyre, ahonnan a kiesapódó lángok ruháskájába belekaptak. Az édes anyja le tépte a gyermekről az égő ruhát, miközben az ő ruhájába is belekapott a láng. Mindketten súlyosan megsérültek. A kis fiu állapota életveszélyes.

— **Elgázolás.** A szűk torkolatu csapó-utcán sűrűn történnék elgázolások. Ma délután is szerencsétlenség történt. A 14. sz. két fogatú berkocsi gázolta el a piac-utca torkolatához közel Gellés Sándor gerébi tanyán lakó napszámot. A kocsi kerekei a szerencsétlen ember lábán és mellén mentek keresztül. Súlyos sérüléssel szállították be a kórházba.

— **Vakmerő oigányrablók** Büdzentmihályból jelentik, hogy Zeller András és Virág Bálint jómódu polgárokhoz folyó hó 11-én délután 3 órakor betörték Előbb Cel lerhez törtek be, megkötözték és a szekrényben talált 120 korona készpénzzel és ruha nemével együtt átmentek Virág Bertalanhoz, akit szintén megkötözték és kiraboltak. Tőle 100 korona készpénzt vittek el. A vakmerő betörők még ugyanazon éjjel feltörték Grosz Sámuel téti vegyeskereskedő boltját, s onnan 200 korona készpénzt és 450 korona értékű különböző árut magukkal vittek. A rablást csak másnap reggel vette észre a tulajdonos, amikor Rostásék már elmenekültek.

— **Ráomlott a föld.** Ermihályfalván Bogdány Sándor tizenhat éves napszámos Magyar Antal fuvarossal homokot hordott. Mikor már a szekeret teljesen megtrakták, a földtömeg megindult és Bogdány Sándort maga alá temette. Az emberek nyomban hozzáfogtak a mentéshez, de sok idő telt el, míg végre eszméletlen állapotban, ki tudták menteni a szerencsétlen fiút. Azonnal gyógykezelés alá vették, de felgyógyulásához kevés a remény.

— **Debreceen sz. kir. város szeszüzletében** feleslegessé vált 12 drb. 700 literes nagyságú ujhordó eladó.

— **47 darab két és fél éves magyar tinó,** ötvenhárom negyedéves malac, 14 koca, 50 három hónapos malac bérbeadás miatti eladó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt,** mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca 8.

— **A nyelviskola megnyitása.** Mr. M. Rose immáron berendezett nyelviskolájában (Széchenyi-utca 19.) a magán és osztályoktatások szombat, folyó hó 16-án kezdődnek. Az igazgatóság a helybeli tanintézetek növendékei (fiúk és leányok) számára 33 százalékos tandíjkezdvezményt biztosított. A teli tanfolyam tárgyai a német-, angol és francia nyelv. Az oktatás reggel 8 órától este 10 óráig folyik s így alkalom nyílik bárkinek is a saját körülményeihez képest a nyelviskola tanításain részt venni. A beiratások (f. hó 15-ig még Simonyi-utca 42 sz. a.) naponta d. e. 11-ig és d. u. 2-6 óráig folynak. Az intézet házon kívül is elvállalok.

TAVIRATOR.

Függetlenségi pártértekezlet.

Budapest, szeptember 14. Ma délelőt, 10 órakor a függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöke alatt népes értekezlet tartott. Mintegy 150 képviselő vett részt rajta. Az elnök melegen elpártolta Rigó Ferencet, majd bejelentette az időközi választások eredményét és azt az örömdetes tény, hogy a pártnak 181 tagja van. Az elnök a vezérbizottság tegnapi határozatának rafifikálását kérte. Két irányú a vezérbizottság határozata: az általános választói jogra és a darabont kormányvád alá helyezésére vonatkozó. Az általános választói jog kérdését Kristóffy dobta be a válságba, úgy hogy az elől többé már kitérni nem lehet. Nem is akar kitérni a függetlenségi párt, — hiszen az egyik rézi követelése. — Helyeslőleg tudomásul vették az elnöki előterjesztéseket. Ezután Polónyi Géza felolvasta a vád alá helyezési indítványt, amelyet egyhangulag elfogadtak. A terjedelmes indoklással ellátott államokirat, amelynek megokolása is nagy közjogi tudásra vall, tárgyilagosság, mérséklet és közjogi tudás tekintetében pártját ritkító munka. Bevezető sorai a következők:

„Határozza el a képviselőház, hogy a báró Fejérváry Géza kormányelnöksége alatt alakult miniszterium tagjai feleletre vonassanak és az 1848. III. t. cikkre való utalással vád alá helyezteszenek“. Ezután a terje-

delmesen indokolt rendelkezés rész következik, a melynek végső sorai a következők:

„Báró Fejérváry Géza miniszterelnöke alatt álló kormány megalakulásával, hivatalban maradásával, minden lépésével sérti a törvényt, veszélyezteti az ország függetlenségét, alkotmányának biztosítását, a hadköteles állampolgárok egyéni szabadságát; meg nem engedett célokra fordítja a törvénytelen adókat és állami jövedelmeket, megintja a nemzetnek az alkotmányba vett hűtét; pártönkivüli mezét öltött magára, de minisztereit a kisebbségi párt, a bukott rendszer kiérdemesült bajnokaiból válogatta össze. Viszályt támaszt a király és a nemzet közt, gátat vet a nemzet által választott többség érvényesülésének. Szövetésgese utján megfenyegeti az országgyűlés tanácskozási szabadságát. Kérjük a kormány elleni vádindítvány elfogadását.

Kristóffy képviselő.

Németbogsán, szept. 14. Ma itt Kristóffy Józsefet, a darabont kormány belügyvezetőjét egyhangulag képviselővé választották. A mandátumot még ma átadják neki, hogy a ház holt napján ülésein bemutathassa.

Forradalom Japánban.

Berlin, szeptember 14. Jokohamában kitört a forradalom. A nép éjjel a rendőrség épületét felgyújtotta. 36 rendőr súlyosan megsérült. Az amerikai konzulátus épületét katonaság őrzi.

Ujságírók a Házelnöknél.

Budapest, szept. 14. Az országos ujságíró szervezet küldöttsége Stauer József elnöke alatt ma tisztelgett Justh Gyula házelnöknél és átadta a kassai katonatiszti vérengzés ügyében az ujságíróknak a Ház előterjesztendő memorandumát. A küldöttségnek tagjai voltak: Sas Ede, Benedek Árpád, Biró Pál és Békásy Jenő. Justh Gyula megígérte, hogy a ház előterjeszti a memorandumot. A küldöttség tisztelgett még Kossuth Ferencnél, Barabás Bónánál, Herceg Ferencnél is, akik megígérték, hogy a megtorlást követelni fogják.

Titkos vizsgálat a Zeysig-ügyben.

Budapest, szeptember 14. A főkapitány a rendőri sajtóiroda előtti fekete táblán szigorú rendeletet adott ki, amelyben megtiltja az ujságíróknak a II. emeleti folyosókon való járkálást. (Ott van Bérczi Béla rendőrtanácsos szobája.) — A mai napon kezdődött meg a tulajdonképpeni vizsgálat, amelyet Rudnay főkapitány a legnagyobb titokban és akar vezetni és nyilvánosságot el akarja onnan zárni. Bérczi Béla egyébként nem utazott el Berlinbe, hanem itt is folytatja a vizsgálatot. A rendőri hírlapírók tiltakoztak a főkapitány rendelete ellen és annak visszavonását követelték, de főkapitány ragaszkodott határozatához.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 96

— Tehát ön azt hiszi, hogy ő soha nem békül meg?

— Azt hiszem.

— Istene m! Istene m! — kiáltá Paulina leplezelen, őszinte fájdalommal. „Ő soha meg nem bocsát, mert elmenekültem a nyomor azon rettenetes kísértete elől, mely már legkorábbi ifjúságomban összeaszott vézna karjaiba zárt! Nem bocsát meg, mert az élet örömeit a keserű fájdalomnál többre bocsát.“

ter, s nem volt bátorságom arra, hogy az arénnyel kezdet fogva, harcoljak a szükséggel és nyomorral. Hiszen ha az élvezés vétek, miért küldték rám a kísértét? ezen hatalmas demont, mely csábítva mutatá nekem fényes tükörben a jövő képét!"

— Éva kigyója! — mondá Antal magában.

A kegyencnő gyors léptekkel járt fel s alá a szobában, aztán megállott az ifjú gyáros előtt, s a legérdekesebb, behizelgő hangon mondá:

— Kegyed egykor szeretett engem barátom?

— Ki a jövő fényes tükörbe tekint annak nem kellene a múlt keserveit — felelént, felelé Antal.

— De igen! Szerelmére kell emlékeztetnem önt, mert egy kérésit akarok intézni hozzá.

— Szóljon kisasszony!

— Szerezzen ön nekem alkalmat, hogy atyjamat megláthassam, anélkül, hogy ő látna.

— A nélkül, hogy ő látna? kérése a gyáros keserűen mosolyogva.

— Megteszi kérésemet?

— Igen látni fogja atyját, azonban csak egy feltétel alatt.

— S minő lesz ezen feltétel?

— Hallgatnia kell, s egyetlenegy szóval, egyetlenegy szóval nem szabad magát atyja előtt elárulnia.

— Hallgatni fogok.

— Gondolja meg, hogy atyjának élete forog kérdésben.

— Még csak lélegzeni sem fogok, ha én úgy kívánja.

— Jól van. Tehát ma délután 3 órakor a Szt.-István templom főhajójánál várok kegyedre.

— És aztán?

— Atyjához fogom vezetni, felelé Antal.

— Eljövök.

— Vani fogok reá.

E szavakkal a fiatal gyáros távozott a kegyenc lakásából, a nélkül, hogy „isten hozzád”-ot mondott volna.

— Ez épen jól jött, — mormogá magában, a mint az utcára ért. És a legjobb pillanatot választám, hogy atyját megmutassam neki, s a jó utra térítsem, ha még arra téríthető. Ha ez nem történhetik, legalább gyöngyei és gyémántjai sokat veszítenek fényükből, ha a jövőben a viszontlátásra gondol.

A szegény Antal csaknem kárörvendőnek látszott, amint ezen szavakat mondotta, csak nem úgy, mintha Erlensteinnek egyik legjobb tanítványa lett volna.

A mondott órában megjelent a Szent-István temploma főbejáratánál.

Néhány perc múlva egy lefátyolozott hölgy szállott ki egy csinos kocsiból, hozzá-sietett.

Paulina volt.

— Nos uram, épen elütötte a három órát, — mondá.

— Ugy hát siessünk, mert nincs veszténi való időnk.

— Talán jó lenne, ha kocsimat használnók.

— Isten mentsen. Gyalog mehetünk egymással, az nem tűnik fel, de ezen fényes kocsiban nem mehetnék kegyeddel. Mit gondolnának az emberek rólam? Nekünk szegény embereknek különös fogalmaink vannak a jó hírnévről és becsületről, kisasszony!

Hallgatva haladtak egymás mellett, míg Antal a legelőnkebb utcák egyikében egy nagy ház előtt megállt.

— Megérkezünk, — mondá.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyrészi szászok szövetezetei. Az erdélyrészi szászok Raiffeisen-rendszerű gazdasági hitelszövetkezetei a napokban tanulták meg évi kongresszusukat Nagy-Szebenben. Száztizennyolc szövetkezet

közül 78 küldött képviselőket, az elnöki tisztelet dr. Wolff, a kötelék főügyésze viselte. Az elnök jelentette, hogy a legutóbbi üzletév folyamán 14 szövetkezettel és ezek által 799 új taggal szaporodott a kötelék, a szövetkezetek aktív vagyonában 1,234.000 korona többlet mutatkozik, a tiszta nyereség 31.500 koronával nagyobb. Jelentette az elnök, hogy a kötelék társul belépett a magyarországi Szövetkezetek Országos Szövetségébe s hosszabbban referált a Budapesten tanácskozott szövetkezeti világkongresszusról, a melynek különösen a fogyasztási szövetkezetekről való tárgyalásai érdekelték a hallgatókat. A kongresszus a jelentést köszönet és elismerés kifejezése mellett tudomásul vette s fölhatalmazta az elnökséget, hogy falusi fogyasztási szövetkezetek a kifizetése és fogyasztási, valamint értékesítési központ szervezése érdekében tegye meg a kellő lépéseket s szerződtesen megfelelő kereskedelmi szakértőt is a cél elérésére.

Horváth cseh gazdasági barátkozás.

Az idei nyáron Abbáziában megtartott szláv hírlapíró-kongresszuson hangsúlyozták annak szükségességét, hogy az egyes szláv törzsek gazdasági relációkba lépjenek egymással s hogy az erősebbek segítsék a gyöngébbeket. Ugy látszik e határozat következményeit most komolyan realizálják. Mint ugyanis Zágrábból jelentik, egy prágai nagykereskedő és export-cég a zágrábi kereskedelmi és iparkamara útján nagyszabású mezőgazdasági export szervezésén fáradozik Horvátországból Csehországba. A prágai cég egyelőre bort, pálinkát, füstölt húst, tojást, baromfit, hagymát, mézet, vaját, zsírt, gombát s több efélet vásárol be nagyobb tömegekben Horvátországban.

A Petroleumhiány. A bakui események kétségkívül nagy áremelkedést fognak előidézni a petróleum-piacon. A magyar és orosz petróleum kartell szeptember hónapjára 2 százalékkal emelte az eladható kvantumot. Pétervárról jelentik, hogy a naphtatermelés naponta másfélmillió pudal csökken. Mivel pedig Moszkva egész vidékének ipara, valamint az összes orosz hajótársaságok és a középoroszországi vasutak is petróleummal tüzelnek, óriási hiány állt be a fűtőanyagban. Most nagyobb mennyiségű szén beszerzésére gondolnak. 50 millió pud erejéig az orosz bányaiipar szállíthat, ezenfelül azonban még hamarosan mintegy 209 millió pudra van szükség, amit idegen országokból kell beszerezni. Az államvasutak igazgatósága máris rendelt 15 millió pud angol szenet.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. szept. 14.

A) Hizott sertések ára: I. **Magyarország:** Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) ————— fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 143—144 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 143—144 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 143—144 fillérig. — **II. Magyarországon kívüli:** Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ————— fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban ————— fillérig. — **III. Szerbiai:** Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban 143—145 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 142—143 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 140—142 fillérig. — **IV. Romániai eredeti (Stachl) 1** Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. — **V. Szerbiai** Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) ————— fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. — **A hizott sertés üzletirányzata** élénkebb.

Gyöngéledők a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekmunkátrzegények, bágyadt, ideges, sok órák, lvélyengült, könnyen izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szert. **Dr. Hommel Halmatogenjét.**

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessék kérni és senki se fogadjon el semmi féle utánzatot.

Csinosan berendezett jó forgalmu fűszer üzlet más vállalat miatt eladó Cim a kiadóba.

A berendezés és a felszerelés a háztulajdonosé azt nem kell megvenni.

Serravallo'

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit, ü. 2 K. 60 fillér.
1 „ 4 „ 80 „

Mármarosmegye Herincsen

400 holdas bükkös erdőben a makkoltatás beérbeadó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Hartstein Bernát

Huzar.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-s használata mellett.

22 év óta nagy sikerrel használják a buzaüszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkésődése ellen. Egy csomag két mm. vetőmághoz 50 fillér. Egy mm. hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: **Kontsek Géza, Máyer Jenő és Komióssy Lajos urak** üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Szliács-Acélfürdő
(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismert, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig
Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Ehorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fűtővilágosítást és prospektust utazás lakás árkedvezményről az elő és utoszezonban stb. ad

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyom megye)

Utcai lapelárusítók

felvétenek

e lap kiadóhivatalában.

Mattoni

Erzsébet Sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Fürdőidény: április 23-tól október 15-ig

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészségeseknek, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal

Az iskolai év

kezdetével ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Fiú- és Leány fehérneműk,
Paplanok, Matracok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok,
Kézeltők, Zsebkendők,
Nyakkendők, Esernyők,
Pamut- és Gyapju takarók

nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECEN,

Divat-, vászon- és szőnyegáruház.

Feltűnést kelt!!!

18 k. helyett
csak 7 kor

Pompás metronir-Gloria-ezüst óra. 3 erős fedéllel ugró borítékkal, gazdagon vésvé, pompásan jár, 3 évi jót állás mellett, utánvétellel csak 7 korona.

Uhrenf. J. König.
Wien, VII. Westbahnstr. 36/72.

Mr. M. Rose
Berlitzrendszerű

Nyelviskolája

Francia, Német, Angol nyelv- és irodalom.

— Osztály és magánoktatás —

Külön úri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.

Felvételek naponta **d. e. 11-12,**
d. u. 5-6.

Simonffy-utca 42. szám.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

Új ékszer üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni hogy,

Piac-utca 55. szám a.
a HUNGÁRIA tőzsomszedságában

fővárosi mintára elegánsan berendezett

arany, ezüst, óra és ékszer-üzletet nyitottam.

Midőn e körülményre a n. é. közönség b. figyelmét felhívom, kérem, hogy engem mint helybeli régi ösmerős szakembert b. partfogásában részesíteni és új üzletemet megtekinteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

ROSE DEZSŐ

EKSZERÉSZ. Piac-utca 55 szám a.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolnak, ha a szükséges bélyeg beküldetik

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„**Debrecen**“
telefon száma
412.

Gyönyörű uszár
kútya eladó. Felvilágosítással szolgálnak Tiszenháromváros utca 7 szám alatt.

Virágnak
való selyem papir mindenféle színben nagyválasztékban kapható Möréc-telep 20 sz. alatt.

Sirkoszorúból állandó
nagyraktár a „Polgári” temetkezési intézetben Csapó-u. 28.

Megbízható
nő ember ki 4-500 korona óvadékkal rendelkezik, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló alkalmazást keres. cím a kiadóhivatalban.

Tudóbajosoknak.
serofhulásoknak kitűnő receptet ad kölesön Tordáról özv. Horvát Károlyné, Válaszbélyeg

Utazók.
fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyerne. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlatukat „K.R.” jelige alatt Debr. poste restante.

Gyönyörű ujdonságok érkeztek!

Costume-szövetek
Női ruhaszövetek
Bluz-Szövetek
Ruha-és Bluz-selymek
Francia-Flanellek
és
Barchentekben,

Bosznay J. és Társa
nődivat áruházában
DEBRECEN, Kossuth-u. 5.

Erzsébet

orszjegyeknek a november 1-i huzáshoz való eladására

ügynökök

magas jutalék mellett azonnal felvételnek. Kétheti eredményes működés után fix-fizetés és adunk. — Neumann és Raab bank és váltó üzlete **Budapest Andrássy ut. 50.**

Jelzálogköleszők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalomak, birtokok és házakon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli magkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kaziney-utca 2.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegye. Posta, távirda és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkór, csusz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térszene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta csolnokázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától, Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra Veszprémtől bérkocsin 1½ óra. Vasuti szezonjegyek 33⅓%-os kedvezményvel, menettérlettel 8 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valerian** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edeskaty L.**, udvari ásványvízszállító **Budapesten**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőszéknél, **Szenerey Jánosnál Veszprémben és Simon Györgynél Székesfehérvárott.** Prospektussal a fürdőigazgatóság.

A legfinomabb Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél
100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főtúvonalain.

A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ!

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirda és vasutállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, 0 es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület, 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly igeneségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseivel. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipki fürdők használatát után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadár, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegvízgyógyintézet! három ásványvízfürdő! Hideg és meleg ásványvíz. Telített szénsavas fürdők Nauhelmkura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vaslápfürdők (bártfai vaslápából) Ivókura: (Égvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió első- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.